

Poradňa Ako si môže privyrábať študent

Ako má postupovať študent, ak bude pracovať na dohodu? Je pre neho výhodné založiť si živnosť, keď si chce cez leto privyrobiť? Prinášame vám ďalšiu sériu otázok a odpovedí na tému Pracujúci študent.

Chcem pracovať na dohodu

? **Mám pracovať na dohodu o vykonaní práce. Akým spôsobom budem zdaňovaný, ak zarobím do 5 000 korún, alebo nad 5 000 korún?**

V prípade, ak váš hrubý mesačný príjem u jedného zamestnávateľa nepresiahne 5 000 Sk a nepodpísali ste vyhlásenie na uplatnenie nezdaniteľnej časti základu dane, váš príjem je zdaňovaný zrážkovou daňou. Znamená to, že zamestnávateľ Vám zrazí zrážkovú daň vo výške 19 % z hrubého príjmu, odvedie ju na daňový úrad a tým je splnená vaša daňová povinnosť. Ak váš hrubý mesačný príjem presiahol 5 000 Sk, váš príjem je zdaňovaný preddavkovou daňou. Pri príjmoch zdaňovaných preddavkovou daňou musíte sledovať, či váš hrubý príjem za rok 2007 presiahne sumu 47 808 Sk. Ak áno, musíte si podať daňové priznanie, prípadne požiadať o ročné zúčtovanie dane svojho posledného zamestnávateľa, u ktorého ste si uplatňovali nezdaniteľnú časť základu dane. Výhodou je, že príjmy, ktoré sú zdaňované zrážkovou daňou, sa do sumy, ktorá je rozhodujúca pre povinnosť podať daňové priznanie, nezapočítavajú.

Mám si založiť živnosť?

? **Som študent vysokej školy a chcem si cez leto privyrábať ako prekladateľ. Uvažujem pracovať na živnostenský list, len neviem, čo z toho pre mňa vyplýva zo zákona. Mám zo zákona nejaké výnimky ako študent živnostník?**

Študent živnostník nemá žiadne výnimky oproti klasickému živnostníkovi. Pri založení živnosti ste povinný vybaviť si živnostenský list, zaregistrovať sa na daňovom úrade,

kde vám pridelia daňové identifikačné číslo, prihlásiť sa do zdravotnej poisťovne ako živnostník a za všetky daňové a odvodové povinnosti ste zodpovedný vy. Pri uzavretí dohody o brigádnickej práci študentov, príp. dohody o vykonaní práce ste povinný vykonať dohodnutú prácu a všetky odvodové a daňové povinnosti znáša zamestnávateľ.

Ako je pre mňa najvýhodnejšie pracovať

? **Mám dohodu s firmou, že ma budú odmeňovať do sumy 8 000 Sk mesačne. Uvažujem o tom, či je pre mňa ako študenta výhodnejšie pracovať na dohodu o brigádnickej práci študentov, alebo na dohodu o vykonaní práce?**

Rozdiel medzi uzatvorením dohody o brigádnickej práci študentov a dohody o vykonaní práce je v časových obmedzeniach. Pri dohode o brigádnickej práci študenta je určené maximum odpracovaných 20 hodín týždenne. Dodržiavanie tohto obmedzenia sa posudzuje za celú dobu, na ktorú bola dohoda uzatvorená, najdlhšie však za 12 mesiacov. Táto dohoda môže byť uzatvorená na dobu určitú alebo neurčitú, čiže je vhodná na dlhodobšie vykonávanie práce. Pri dohode o vykonaní práce je určený maximálny počet odpracovaných 300 hodín ročne a uzatvára sa na dobu určitú a dojednáva sa v nej vykonanie určitej pracovnej úlohy. Dohoda o vykonaní práce je preto vhodná pri vykonaní určitej časovo vymedzenej pracovnej úlohy. Rozdiel vo výplati nie je žiadny. V oboch prípadoch môžete podpísať vyhlásenie na uplatnenie nezdaniteľných častí základu dane a odvodová povinnosť je rovnaká.

Odpovedala Katarína Bobková, MONAREX audit consulting, s. r. o., Banská Bystrica

Pri brigáde bez pracovnej zmluvy s vyplácaním mzdy priamo na ruku, hrozí zamestnancovi aj zamestnávateľovi pokuta za nelegálnu prácu. FOTO: PHOTOS.COM

Pri práci načierno riskujete pokutu

Keď vám na brigáde ponúknu vyplácanie peňazí priamo na ruku a bez riadnej zmluvy, takáto práca načierno má pre vás viac nevýhod než výhod. Zamestnávateľov k tomu ženie predovšetkým vyšší zisk z podnikania, nízka cena práce, vyhnutie sa daňovým a odvodovým povinnostiam a minimum administratívy. Vy ako brigádnik síce môžete dostať za brigádu zaplatené viac, ale musíte rátať s tým, že ako nelegálne pracujúca osoba sa ocitnete bez akejkoľvek právnej ochrany. To znamená, že prichádzate prakticky o všetky právne nároky, ktoré by vám

inak vyplývali z riadneho pracovného pomeru. Tými nárokmi môže byť právo na poskytnutie mzdy, dodržiavanie dĺžky pracovného času, dovolenky, stravovania, odškodnenie pri poškodení zdravia, poskytovanie osobných ochranných pomôcok a podobne. Okrem toho, ak vás odhalia, že pracujete načierno, vystavuje sa riziku pokuty až do výšky 10 000 korún. Firma pri nelegálnom zamestnávaní môže byť potrestaná finančnou pokutou až do výšky 1 milióna korún a 5-ročným zákazom účasti na verejnom obstarávaní a štátnej pomoci. (zk)

Anketa Kde sa oplatí hľadať prácu

? **O aké brigády sa ľudia najčastejšie zaujímajú a akých brigádnikov, naopak, hľadajú firmy?**

Katarína Čviriková, webový portál brigada.sk

V posledných rokoch sa medzi vysokoškolskými študentmi veľmi populárnymi stali tzv. work & travel pobyty. Okrem lepšieho zárobku majú totiž možnosť cestovať a spoznať hosťujúcu krajinu. V lete prejavujú záujem o domáce brigády hlavne stredoškólcami. Málokedy disponujú pracovnými skúsenosťami, a preto siahajú najmä po ponukách manuálnych prác na stavbách, vykladajú tovar v supermarketoch alebo roznášajú letáky. Študenti vysokých škôl sa zameriavajú skôr na získavanie praxe, hľadajú prácu na polovičný úväzok v oblasti, ktorej sa

chcú neskôr profesijne venovať. Pracovné agentúry ponúkajú okrem niekoľkomesačných pobytov v zahraničí aj jednorazové, často len jednodňové brigády. Ide o manipulačné práce, upratovanie vo firmách či dokladanie tovaru. Teda o práce nenáročné na kvalifikáciu a časovo ľahko prispôsobiteľné. Firmy, ktoré hľadajú dlhodobých brigádnikov, alebo zamestnancov na polovičný úväzok, už kladú isté nároky. Často je dôležitá znalosť aspoň jedného svetového jazyka či osobnostné predpoklady na výkon danej práce.

Najviac sa dá zarobiť letnou prácou v zahraničí. Na Slovensku sú veľké regionálne rozdiely nielen vo výške miezd, ale aj v ponuke brigád. Najviac ponúk je tradične v Bratislave, kde sa mzdy

pohybujú okolo 70 korún na hodinu. Problém s ponukou brigád zaznamenávame skôr v menších mestách a regiónoch na východe Slovenska. Dopyt niekoľkonásobne prevyšuje ponuku a mzdy sú na úrovni 40 - 50 korún na hodinu.

Marián Sliacky,

Študentský servis, Bratislava

Samotní študenti vyhľadávajú najmä práce podľa výšky mzdy. Preto vysokoškólcami cestujú cez letné prázdniny za brigádami do zahraničia. Bez ohľadu na to, či ide o prácu manuálnu, či fyzicky náročnejšie. Takto uvoľnené miesta na Slovensku preto počas leta ponúkame aj stredoškólakom. Rovnako ako vysokoškólcami aj ich mladší kolegovia si vyberajú práce buď podľa finančnej motivácie, alebo možnosti ísť k novým

skúsenostiam v renomovaných firmách.

Firmy zvyčajne hľadajú pomocný personál ako náhradu za svojich dovolenkujúcich pracovníkov, alebo je to ponuka sezónnych prác v poľnohospodárstve, potravinárstve či stavebníctve, kde sa nepožaduje žiadna kvalifikácia. Požiadavky na odborných pracovníkov sa v lete vyskytujú zriedkavejšie. Brigádnikov na odborné práce si firmy žiadajú počas celého roka, a najmä z radov vysokoškólcov. Preferujú dlhodobú spoluprácu. Najvyššie zárobky sú pri odborných prácach, ako je programovanie či vedenie ekonomickej agendy, prípadne práce s využitím cudzích jazykov a pri fyzicky náročných prácach, ako napríklad sťahovanie, výškové práce a podobne. (zk)

Najčastejšie chyby v praxi

- ➔ Na Slovensku existuje mýtus, že brigádnik zarobí viac, ak si nájde prácu priamo, no nemusí to tak byť vždy. Agentúra mu môže poskytnúť bezplatné pracovné poradenstvo, daňový servis, záruku vyplatenia peňazí a poistenie. Takisto má vždy k dispozícii širokú škálu rôznych pracovných ponúk a najmä ľahko overiteľné referencie u iných brigádnikov. Dôležitejšie ako to, či ste si prácu našli sami, alebo prostredníctvom agentúry, je to, aby ste k práci vždy pristupovali zodpovedne a svedomito, rešpektovali pokyny nadriadených pracovníkov a dbali na svoju bezpečnosť.
- ➔ Tak študenti, ako aj niektorí zamestnávateľia majú tendenciu nechávať si všetko na poslednú chvíľu. Ponuky sú často uverejňované len deň pred požadovaným nástupným termínom, takže šanca nájsť vhodného kandidáta je oveľa menšia, ako keď je ponuka zobrazená s dostatočným časovým predstihom. Študentom sa často stáva, že keď prídu do agentúry, žiadna pre nich vhodná brigáda už nie je voľná.
- ➔ Pred hľadaním brigády je určite dôležité zvážiť si, čo od nej očakávate. Či je pre vás dôležitejšie zárobok, alebo skúsenosti, či chcete len zmysluplnejšie využiť voľný víkend, alebo si hľadáte dlhodobšie zamestnanie s určitou perspektívou do budúcnosti. Potom už len stačí zapnúť internet, nájsť brigádu, ktorá vám bude vyhovovať, a kontaktovať zamestnávateľa.

ZDROJ: Katarína Čviriková, Global Services Slovakia, Marián Sliacky, Študentský servis Bratislava